

از ظہر تا غروب عاشورا ای حسینی (ع)

امد اسماعیل تبار - سید امد رضا حسینی

سرشناسه	: اسماعیل تبار، احمد، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: از ظهر تا غروب عاشورای حسینی (ع) / احمد اسماعیل تبار، سید احمد رضا حسینی.
مشخصات نشر	: تهران: فرهنگ سبز، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۶ ص.
شابک	: ۱۳۰۰۰۰ ریال : 978-600-6351-40-7
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیفا
موضوع	: حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴-۶۱ ق.
موضوع	: واقعه کربلا، ۶۱ ق.
شناسه افزوده	: حسینی، سید احمد رضا، ۱۳۴۲ -
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۴ الف ۵ الف BP۴۱
رده‌بندی دی‌ئی	: ۲۹۷ / ۹۵۳۴
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۴۰۴۴۳۰۰

اشارات
فرهنگ سبز

نام کتاب: از ظهر تا غروب عاشورای حسینی (ع)

مولفان: احمد اسماعیل تبار و سید احمد رضا حسینی

حروف چین: الناز غریب‌زاده

ویراستاران: الناز غریب‌زاده و سیده سلما حسینی

صفحه آرا: مهدیه السادات بهشتی مقدم

طراح جلد: امیرمسعود رئوفی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات فرهنگ سبز

چاپ و صحافی: هنر سرزمین سبز

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۵۱-۴۰-۷

قیمت: ۱۳۰،۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز می‌باشد.

دفتر مرکزی: تهران، خ شهید بهشتی، خ پاکستان، کوچه چهارم، پلاک ۱۳، واحد ۹، طبقه ۵

۸۸۵۲۴۱۹۲

دفتر پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان اردیبهشت، کوچه نوروز، پلاک ۲۷، طبقه سوم،

۶۶۴۸۷۱۲۴

پخش ایده‌پرداز

www.farhangesabz.ir

نشانی اینترنتی:

farhangesabz79@gmail.com

پست الکترونیکی:

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه	۹
نماز ظهر عاشورای حسینی	۱۳
فصل اول	۱۷
شهادت یاران	۱۷
۱- حبیب بن مظاهر اسدی	۱۹
حدیثی از حبیب بن مظاهر	۲۰
یاری مسلم بن عقیل	۲۱
پیوستن حبیب بن مظاهر به عوسجه به امام حسین (ع)	۲۱
سخنان حبیب در عصر تلخ	۲۱
شهادت حبیب بن مظاهر	۲۳
۲- سعید بن عبدالله حنفی	۲۷
۳- عمرو بن قرظۀ بن کعب بن عمرو انصاری	۳۰
۴- ابوثمامه عمرو بن عبدالله صائدی	۳۲
۵- سلمان بن مضارب بن قیس انماری بجلي	۳۵
۶- حرّ بن یزید ریاحی	۳۶
۷- زهیر بن قین بن قیس انماری بجلي	۴۳
سخنان حماسی زهیر بعد از خطبه امام (ع) خطاب به سپاهیان حر	۴۳
۸- حجاج بن مسروق مُذَحْجی جُفَی (مؤذن امام حسین)	۴۸
۹- یزید بن مُغفَل جُفَی	۵۰
۱۰- حنظله بن اسعد شبامی	۵۱
۱۱- عابس بن ابی شیبب بن شاکر بن ربیعہ شاکری	۵۳

۶..... از ظهر تا غروب عاشورای حسینی(ع)

۱۲- شَوَّذِب بن عبدالله همدانی شاکری..... ۵۵

۱۳- جُون بن ابی مالک (غلام ابوذر غفاری)..... ۵۶

۱۴- عبدالرحمن بن عبدالله بن الکردن الارحبی..... ۵۸

۱۵- اسلم بن عمرو ترکی (آزاد کرده حسین بن علی)..... ۵۹

۱۶- انس بن حارث کاهلی..... ۶۰

۱۷- عبدالله و عبدالرحمن بن عروة بن حراق غفاری..... ۶۲

۱۸- مرو بن جُنَادَة بن کعب بن حارث..... ۶۴

۱۹- رَضَح ترکی (غلام حارث سلمان)..... ۶۶

۲۰- رافع بن عبدالله بنی (غلام مسلم بن کثیر ازدی)..... ۶۷

۲۱- بکر بن حی..... ۶۸

۲۲- ضَرغامَة بن مالک سلیبی..... ۶۹

۲۳- مُجَمَّع بن زیاد بن عمرو بن عدو..... ۷۰

۲۴- عباد بن مهاجر جهنی..... ۷۱

۲۵- وهب بن عبدالله بن حباب کلیبی..... ۷۲

۲۶- حبشی بن قیس بن سلمه التهمی..... ۷۴

۲۷- ابو عمره همدانی صائدی زیاد بن عریب بن حنظله..... ۷۵

۲۸- عَقْبَة بن صلت..... ۷۶

۲۹- قَعْنَب بن عمر..... ۷۷

۳۰- انیس بن معقل اصبحی..... ۷۸

۳۱- قره بن ابی قره غفاری..... ۷۹

۳۲- عبدالرحمن بن عبدالله یزنی حمیری..... ۸۰

۳۳- یحیی بن سلیم مازنی تمیمی..... ۸۱

۳۴- بشیر (بشر) بن عمر حضرمی کندی..... ۸۲

۳۵- سُوَید بن عمرو بن ابی مطاع انماری خثعمی..... ۸۴

۳۶- ضحاک بن عبدالله مشرقی ۸۵

فصل دوم ۸۷

شهادت بنی هاشم ۸۷

۱- ابوالحسن، علی بن حسین (ع) (علی اکبر) ۸۹

۲- شهادت عبدالله بن مسلم بن عقیل ۹۳

۳- محمد بن مسلم بن عقیل ۹۵

۴- جعفر بن مسلم بن عقیل ۹۶

۵- عبدالرحمان بن مسلم بن عقیل ۹۷

۶- عبدالله بن مسلم بن عقیل (عبدالله اکبر) ۹۹

۷- محمد بن ابی سعید بن مسلم بن عقیل ۱۰۰

۸- عون بن عبدالله بن جعفر طیار ۱۰۱

۹- محمد بن عبدالله بن جعفر طیار ۱۰۲

۱۰- عیدالله بن عبدالله بن جعفر طیار ۱۰۳

۱۱- قاسم بن محمد بن جعفر طیار ۱۰۴

۱۲- قاسم بن حسن (ع) ۱۰۵

۱۳- ابوبکر بن حسن (ع) ۱۰۹

۱۴- عبدالله بن حسن (ع) (عبدالله اصغر) ۱۱۱

۱۵- عبدالله بن علی ۱۱۳

۱۶- عثمان بن علی (ع) ۱۱۵

۱۷- جعفر بن علی (ع) ۱۱۷

۱۸- ابوبکر بن علی (ع) ۱۱۹

۱۹- محمد بن علی (ع) (محمد اصغر) ۱۲۰

۲۰- عباس بن علی (ع) ۱۲۲

۲۱- عبدالله بن الحسین (ع) (علی اصغر) ۱۲۹

۸ از ظهر تا غروب عاشورای حسینی (ع)

۲۲- عبدالله الرضیع بن الحسین (ع) (علی اصغر دوم) ۱۳۱

فصل سوم ۱۳۳

شهادت امام حسین (ع) ۱۳۳

تنهایی حضرت اباعبدالله الحسین (ع) ۱۳۵

سفارش امام حسین (ع) به امام سجاد (ع) ۱۳۷

وداع امام حسین (ع) با اهل حرم ۱۳۸

مبارزه امام حسین (ع) ۱۴۰

آخرین خطبه ۱۴۳

آخرین وداع ۱۴۴

بورش و حشیمانه امویان ۱۴۶

تیر سه شعبه ۱۴۷

دعای امام حسین (ع) ۱۴۸

مناجات امام حسین (ع) ۱۴۹

شهادت اباعبدالله الحسین (ع) ۱۵۰

شیون ملانکه ۱۵۲

ذوالجناح (اسب امام حسین (ع)) ۱۵۳

دگرگونی عالم ۱۵۴

غارت دارایی های امام حسین (ع) ۱۵۶

تاختن اسب بر بدن امام حسین (ع) ۱۵۸

آتش زدن خیمه ها و حمله به زنان ۱۵۹

بریدن سرهای شهدا ۱۶۱

کسانی که بعد از امام (ع) به شهادت رسیدند ۱۶۳

منابع و مآخذ ۱۶۵

ضمائم ۱۷۱

مقدمه

از نماز ظهر روز جمعه عاشورا برای سال ۶۱ هجری قمری مطابق با ۲۱ مهر ماه سال ۵۹ هجری شمسی برابر با ۶۸۱ میلادی تا نماز ظهر عاشورا برای سال ۱۴۳۷ هجری قمری مطابق با ۱۳۹۴ هجری شمسی برابر با ۲۰۱۵ میلادی، ۱۲۷۲ سال قدیمی می‌گذرد.

در یک نگاه تحلیلی در افق تاریخ نام و یاد امام حسین (ع) و مرام و مراد او هر سال در بهانه گیتی شکوفاتر می‌شود و چه دانشمندان و فرزانه‌گانی که به سبب و تحلیل واقعه عاشورا پرداخته و چه هنرمندانی که در رثای امام حسین (ع) و یارانش به هنرهای گوناگون و اشک‌های مختلف هنر پرداخته و می‌پردازند و همه تلاش خود را وام‌دار حماسه حسینی می‌دانند و انتشار خود را در توجه امام حسین (ع) و قبول الهی این مساعی جمیله تعریف می‌کنند.

امامت امام حسین (ع) در تفکر و اعتقاد شیعیان بعد از امامت امام حسن (ع)، به مدت ۲۰ سال از سال ۵۰ تا پایان سال ۶۰ هجری قمری بوده است که از این مدت قریب به نه سال و شش ماه با حکومت معاویه سپری شد و امام حسین (ع) طبق صلح امام حسن (ع) به جهت حفظ اصل اسلام با حکومت اموی معاویه عمل کرد اما با مرگ معاویه در نیمه رجب بهار سال ۶۰ هجری قمری و با حکومت رسیدن یزید، امام حسین (ع) با یک مسأله شرعی مهمی به عنوان پذیرش ولایت یزید

و قبول خلافت نوه ابوسفیان به جانشینی پیامبر اسلام(ص) مواجه شد. درخواست یزید طرف دومی جز گشته شدن و مرگ سرخ نداشت واقعیتهای که امام حسین(ع) در دشت کربلا بدان تصریح می‌کند: «لَا اِن الدَّعٰی وَ بِن الدَّعٰی قَدْ رَكَزْنٰی بَيْنَ اثْنَيْنِ بَيْنَ السَّلَةِ وَ الدَّلَةِ هِبَاهُ مَنَا الدَّلَةَ»^۱ این در حالی بود که معاویه هرگز چنین نقضایی از امام حسین(ع) نداشت.

درخواست یزید از امام حسین(ع) مبنی بر پذیرش و قبول ولایت اموی به عنوان خلافت ولایت نبوی با تقاضای بی‌شمار کوفیان از امام حسین(ع) جهت حکومت و امارت ایشان در عراق همراه شد. بر همین اساس امام حسین(ع) بعد از رد تقاضای یزید و ترک مدینه به سوی مکه به قصد پاسخ به دعوت کوفیان برای به دست گرفتن امر ولایت، مقصد سفر را به کوفه هدفمند کرد. در این حال سران یزید در تعقیب و ترور امام حسین(ع) در بین راه مکه برنامه‌ریزی و اقدام کرده بودند و حضور به دست احترام به حرم الهی و جلوگیری از خونریزی، حسیج تمتع خود را ناتمام گذاشت و در سه شنبه ۱۲ ذی القعدة پس از این‌که در برابر حاجیان از احرام خارج شد از مکه به قصد کوفه عراق حرکت کرد.

زندگی امام حسین(ع) در حکومت معاویه حدود بیست و پنج سال به عنوان یک شهروند عادی و سپس حرکت امام حسین(ع) به اتفاق خانواده خود و جمعی از بنی‌هاشم از مدینه به مکه در ماه‌های آغازین حکومت یزید و سپس از مکه به کربله و سرانجام شهادت یاران، اقربا و فرزندان و در پایان شهادت امام حسین(ع) گواه یک واقعه تاریخی بود که امام حسین(ع) نمی‌خواست حکومت اموی یزید را به عنوان حکومت جانشین حکومت رسول خدا(ص) تأیید کند ولی یزید تأیید خلافت خود از رسول خدا(ص) را با امضاء امام حسین(ع) می‌خواست. مطلبی که معاویه در فکر آن نبود و تنها به حکومت کردن بر مردم فکر می‌کرد و همین موضوع را بعد از صلح با امام حسن(ع) با حضور در کوفه با سخنرانی صریح خود اعلام کرد که من به دین و نماز و روزه شما کاری ندارم اما مخالفان حکومت را نابود می‌کنم.

امام حسین(ع) در تراحم بین دو حکم شرعی، حفظ خون مؤمنین و حفظ اصل اسلام با رد پذیرش ولایت یزید در سرزمین طف با توجه به ملاک قوی‌تر حفظ اصل اسلام تصمیم به مقاومت گرفت، مقاومتی که تا به امروز درس آزادی و قانونمندی الهی را به مسلمانان و انسان‌ها آموخت و

همه داشته‌ها و دارایی‌های خود را در کربلا با خدا معامله کرد و خداوند بزرگ خریدار همه جان‌ها و اموال و اعراض آنان شد. عوضی که خداوند بزرگ به امام حسین (ع) و یارانش در آن غربت تاریک و ظلمانی عاشورای سال ۶۱ هجری تا به امروز داده است، عزت و بلندآوازی یاد و نام‌شان است که هر ساله تجدیدگر بیان مکتب حسینی (ع) در معامله ناپذیر بودن ولایت توحیدی و معروف الهی علوی با ولایت منکر شیطانی اموی است و اسلام با تمام اصول و فروغش براساس ولایت توحید ربوبی تعریف می‌شود که در ولایت نبوی و سپس ولایت علوی اوصیاء پیامبر اسلام (ص) تعین می‌یابد و اسلام بدون ولایت نبی (ص) و وصی او (ع) پوسته بی‌معنزی است که انسان را از مکر به ولایت توحیدی برای عمل به قانونمندی الهی باز می‌دارد و امام حسین (ع) مصداق عین ولایت الهی در زمین است. او حجت خدا بوده است که معروف از امر او و منکر از نهی او دانسته می‌شده و مراد بود.

اما امویان که داغ حق را در دینه و فتح مکه را بر دل و پیشانی خود نشان داشتند هیچ درکی از ولایت توحیدی نداشتند و از دستاورد بزرگ پیامبر اسلام (ص) یعنی دین و حکومت تنها حکومت را انتخاب کردند و دینداری را به زمار شخصی انسان‌ها و نهادند و قانونمندی را بر پایه اسلام شرک‌آلود اموی برای مسلمانان تقنین کردند.

خواه حرکت امام حسین (ع) را در ادبیات سیاسی معاصر اعتراض یا شورش یا انقلاب بنامیم یک حقیقت همواره در تفکر و عمل عاشورای سال ۶۱ هجری قمری ثابت است که امام اراده و مشیت خود را منطبق با اراده و مشیت خداوند قرار داد و اراده خداوند را اسلام بود تا همواره جهانیان را در برخورد با قدرت، ثروت و شهوت به سعادت و طهارت بر پایه اراده خداوند دعوت کند و انسان دنیای خود را بسان مزرعده‌ای برای آخرتش بسازد و فعل‌ها و ترک‌ها را مل‌ها را خود را بر پایه قانونمندی الهی در جهت جمع کردن توشه‌های فراوان در سفر به میعادگاه بزرگ معاد قرار دهد چرا که دنیا دار فنا و نابودی و آخرت دار بقا و جاودانگی است.

تنها سه سال بعد از شهادت امام حسین (ع)، مرگ یزید (۶۴ هجری) و شش سال بعد (۶۷ هجری) قتل عبدالله بن زیاد و قتل عمر بن سعد اتفاق افتاد و ننگ و عار ابدی ناشی از جنایت هولناک و فجیع آنان علیه خانواده پیامبر (ص)، برای همیشه در تاریخ هستی ثبت شد و افتخار و

عزت جاودان در دو عالم برای امام حسین (ع) و یاران باوفایش ثابت شد که چراغ هدایت و فرقان طریقت را از ضلالت و گمراهی برای بشریت روشن کرد.

کتاب حاضر روایت حد فاصل ۴ الی ۵ ساعت بعد از نماز ظهر عاشورا تا شهادت امام حسین (ع) و غروب غمبار عاشورای سال ۶۱ هجری است که سعی می‌کند تا لحظه به لحظه مجاهدت و شهادت یاران، وابستگان، فرزندان و شخص امام حسین (ع) را گزارش کند.

گرچه جنگ از صبح عاشورا آغاز شد و تا وقت زوال ظهر ادامه داشت و ابوتامه صیداوی که نام شریفش عمرو بن عبدالله است به خدمت امام حسین (ع) رسید و عرض کرد یا ابا عبدالله جان من فدای تو ... اکنون وقت نماز ظهر است.

اما از آغاز صبح عا ورا، امام حسین (ع) مجموع لشکر خود را که سی و دو نفر سوارکار و چهل نفر پیاده نظام بودند و تا به نقلی هشتاد و دو نفر پیاده و یا بنا به نقل دیگر چهل و پنج سوارکار و یکصد تن پیاده بودند آرایش نظامی داد. امام حسین (ع) رو به شمال و شرق قرار گرفت و در سمت راست سپاه خود، زهیر بن قیس را به فرماندهی بیست نفر گمارد و در طرف غرب و چپ سپاه خود جلوی تل زبیه حبیب بن ابی مرثد را به فرماندهی بیست نفر منصوب کرد و بخش میانی و قلب سپاه را به سپهسالار ابوالفضل عباس سید و خود در مرکز فرماندهی قرار گرفت و دستور داد در جنوب خیمه‌گاه خندق حفر کردند و در طرف غرب و شمالی آن خندق‌ها ریختند و به هنگام آغاز جنگ دستور دادند آنها را آتش زدند و دشمنان از طرف جنوب، پشت خیمه‌ها، سپاه او را مورد حمله قرار ندهند و تنها راه حمله از طرف شمال و شرق باشد.

هم‌اکنون که عزیزان به کربلا مشرف می‌شوند متوجه می‌شوند که تل زبیه به دلیل استقرار حضرت زینب (س) و مشاهده میدان جنگ در طرف غرب حرم حضرت سید الشهداء و حضرت ابوالفضل (ع) است. ادبیات ظهر عاشورا از اشعار و بیانات آن شهیدان، حماسه حسینی و راه چگونه زیستن را به ما می‌آموزد تا درس آزادگی را براساس ولایت الهی در قالب ولایت انبیاء و اوصیاء پیاموزیم و سعادت بشر را تنها از طریق همین راه مستقیم تأمین و تضمین کنیم و این مهم تنها با شناخت اولیاء الهی ممکن است موضوعی که در قرن اول هجری با شناختن ولی الهی راه مستقیم گم شد و چه زیبا خواجه شیراز سروده است:

رشدان تشنه لب را آبی نمی دهد کس گویی ولی شناسان رفتند زین ولایت
در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کانا سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت

نماز ظهر عاشورای حسینی

امام حسین (ع) از همان ابتدای قیام، هدف خود را احیاء اسلام و احکام الهی و سنت پیامبر (ص) اعلام نمودند و نماز امام حسین (ع) و یارانش در ظهر عاشورا مهم ترین نماد معروف الهی بود. نماز، واجبی است که به هیچ وجه نمی توان آن را ترک کرد و در صورت ترک، باید قضای آن را به جا آورد. نماز را نمی شود ترک کرد فقط در حالت های مختلف ممکن است شکل و صورت آن تغییر کند. به طور مثال اگر فردی نمی تواند نماز به حالت ایستاده بخواند، باید تکیه دهد و یا بنشیند و یا سی خوانده نماز بخواند. در هر حال باید نماز را به جا آورد به گونه ای که اگر فردی در حال قعود است و وقت نماز تنگ است باید نماز «عرقی» بخواند یعنی با اشاره، نماز خویش را به جا آورد. در حالت خوف و خطر مانند حالت جنگ که دشمن در روبه رو و در حالت هجومی قرار دارد باید نماز خوف خوانده شود.^۲ در میدان نبرد اگر وضعیت خیلی بحرانی بود و خواندن نماز خوف هم ممکن نبود باز هم تکلیف نماز ساقط نیست و جهادگران باید به حالت فردی رو به قبله تکبیرة الاحرام گفته و ایستاد و اذکار نماز را با اشاره در حالت ایستاده یا در حال حرکت به صورت ممکن به جا آورند و اگر وضعیت بدتر شود و ارج بحران برسد که انجام نماز حتی با اشاره هم ممکن نباشد، باید به نیت نماز به جای هر یک از تسبیحات اربعه (سبحان الله، الحمد لله، لا اله الا الله و الله اکبر) گفته شود. نتیجه اینکه نماز، واجبی است که به هیچ وجه و تحت هیچ شرایطی ساقط نمی شود. امام حسین (ع) هم در ظهر عاشورا طبق تکالیف شرعی اش عمل نمود و نماز خوف به جا آورد. هدف امام حسین (ع) از انجام این کار در آن شرایط بسیار سخت و بحرانی این بود که علاوه بر انجام تکلیف شرعی، اهمیت نماز و عمل به احکام شرعی را در عمل نشان دهد تا در طول تاریخ سرمشق انسان های آزاده و فضیلت طلب قرار بگیرد. پیامبر گرامی اسلام (ص) می فرماید: «نماز نور چشم من است».^۳

انبیاء و ائمه (علیهم السلام) در تمامی حالات انسان را در عمل و رفتار خود متوجه اهمیت واجبات دینی می کردند به گونه ای که هیچ امر مهم و خطیری آنان را از عمل به واجبات دینی

به‌ویژه نماز باز نمی‌داشت. امام علی (ع) در جنگ صفین در میدان نبرد نزدیک ظهر چشم به آسمان دوخته و منتظر بود نماز ظهر فرا برسد و نماز خویش را در اول وقت بخواند. در منابع تاریخی آمده است که وقتی ابن عباس این انتظار امام را مشاهده کرد و پرسید: «یا امیرمؤمنان! نگران چیزی هستید؟» امام (ع) در پاسخ فرمود: «منتظر رسیدن وقت نماز هستیم.» ابن عباس گفت: «در این لحظه بسیار حساس صلاح نیست دست از جنگ برداشته و نماز بخوانیم.» امام (ع) پاسخی دادند که برای همیشه تاریخ راهگشای همه انسان‌هایی است که در پی کمال و بندگی و تقرب الی الله هستند. امام (ع) فرمود: «ما برای نماز با دشمنان می‌جنگیم.»^۴

امام حسین (ع) هم تربیت شده چنین مکتبی است. او آن چنان عاشق راز و نیاز با خدای یگانه و خواندن نماز و قرائت قرآن و مناجات با خدا بود که عصر روز نهم محرم وقتی سپاه دشمن آماده حمله شده بود، برادر و نایب قمر بنی‌هاشم را به سوی آنان فرستاد تا یک شب را برای دعا و نیایش مهلت بگیرد. سپس فرمود: «جانم فدای تو ای برادرم، اگر می‌توانی آنان را امشب از جنگ منصرف کن تا امشب را به نماز و راز و نیاز با خدا بگذرانیم و طلب آمرزش کنیم. خدا می‌داند که من خواندن نماز و قرائت قرآن و دعا و طلب آمرزش را دوست دارم.»

در ظهر روز عاشورا هم وقتی ابو ثمامه صاعدی در اوج جنگ و تشنگی و شهادت یاران و عطش زنان و کودکان نماز ظهر را به امام یادآوری کرد، از صبحم دل برای او دعا کرد و فرمود: «نماز را به یاد آوردی. خداوند تو را از نمازگزاران قرار دهد.»

امام (ع) از دشمن مهلت خواست تا نماز بخواند ولی دشمن مهلت نداد و امام (ع) مجبور شد نماز خوف بخواند.^۵ و این چنین امام حسین (ع) عشق به بندگی و عبودیت الی را برای همیشه در تاریخ ماندگار کرد. هدف دیگر امام (ع) از اقامه نماز ظهر عاشورا باطل‌سازی تبلیغات دروغین جبهه باطل و رسواسازی آنان در طول تاریخ بود. بنی‌امیه با تبلیغات دروغین، اهل بیت (علیهم‌السلام) را گروهی خارجی و شورش‌ی معرفی کرده بودند. در منابع تاریخی آمده است که وقتی خبر شهادت امیرالمؤمنین (ع) در محراب کوفه به شام رسید، برخی از مردم شام با تعجب از خود سوال می‌کردند که علی (ع) با محراب و مسجد چه کار داشته است؟ مگر علی (ع) نماز هم می‌خوانده؟ همین تبلیغات سوء و باطل راجع به امام حسین (ع) هم صورت گرفته بود. امام (ع) با

عمل خویش همه فریب‌خوردگان تاریخ را آگاه و جبهه باطل را رسوا نمود و افتخاری برای جبهه حق رقم زد. نمازی که هم فریضه ظهر بود و هم موجب عبودیت و بندگی و عشق الهی. سیدالشهدا با نماز خویش هم روح عبودیت و تسلیم محض در برابر خداوند را نشان داد و هم همه انسان‌ها را متوجه اهمیت نماز و نقش سازنده آن نمود. اوج ایمان انسان و تجلی آن در عبودیت است. از این رو همه انبیاء و اولیاء الهی تلاش داشتند که روحیه عبودیت و بندگی و تسلیم‌پذیری در برابر خداوند را در انسان‌ها به وجود آورند و نماز عبادتی است که خیرالعمل محسوب می‌شود زیرا سرشار از همه جلوه‌های بندگی و عبودیت است. ما باید این رفتار سیدالشهداء را الگوی خود قرار دهیم و در یک زندگی خود پیاده نماییم. همه حرکات و رفتارهای امام حسین(ع) و وقایع روز عاشورا دارای هدف خاصی است. زمان باید بگذرد تا اندیشمندان و خردمندان به تفکر بنشینند و ابعاد آن را کشف کنند. حمله عاشورا همواره تازه و تأثیرگذار است و برای همیشه حق را احیا می‌کند و زنده نگه می‌دارد. چه زمان می‌گذرد بازقه‌های نوین از این نهضت در حال کشف و جلوه‌گری است. عاشورا عمیق‌ترین بر مفهوم‌ترین تابلوی زیبایی هستی است و همه مفاهیم عالی در این تابلوی زیبا به بهترین شکل جمع شده‌اند. در این میان نماز ظهر عاشورای حسین(ع) جلوه دیگری دارد. پر است از رمز، راز، زیبایی، عشق و بندگی. نماز ظهر عاشورای امام حسین(ع) بزرگ‌ترین سفارش به نماز در طول تاریخ است و امید می‌رود که ما شیعیان حسینی گوش جان به این سفارش بسپاریم و در راه اقامه و برپایی این واجب بزرگ تلاش کنیم. در پایان از همکاری پژوهشی دوست فاضل و دانشمند حضرت حجة الاسلام زعفران‌سلیمین سید احمدرضا حسینی و حجة الاسلام والمسلمین محمد حسین مهوری و تدوین و انتشاران سرکار خانم‌ها الناز غریب‌زاده و سیده ساجده شعبانی نهایت سپاس و تشکر را دارم و اجر همه عزیزان را از خدای بزرگ مسئلت می‌نمایم.

احمد اسماعیل تبار

تهران اول آبان ۱۳۹۴

مصادف با عاشورای حسینی، دهم محرم ۱۴۳۷

۱- همانا زنازاده پسر زنازاده (عبیدالله گماشته یزید در کوفه) مرا بین شمشیر و ذلت مخیر ساخته است و ذلت از ما دور است.

۲- نماز خوف نمازی است که در جنگ و سختی که نمی‌توان نماز را با تمام شرایط آن و به طور کامل به جا آورد، خوانده می‌شود. کیفیت آن به صورت جماعت بدین گونه است که رزمندگان مسلمان دو دسته می‌شوند؛ یک دسته در برابر دشمن قرار می‌گیرند و به دفاع می‌پردازند و دسته دیگر رکعت اول را با امام جماعت می‌خوانند. امام در رکعت دوم قیام را طولانی می‌کند و رزمندگان رکعت دوم را به سرعت می‌خوانند و پس از فراغ از نماز جای گروهی را که مسئولیت دفاع را برعهده داشتند می‌گیرند. گروه مدافع هم رکعت اول نماز خود را با رکعت دوم نماز امام می‌خوانند و رکعت دوم را خود به جا می‌آورند. پیامبر (ص) در جنگ ذات الرقاع نماز خوف را طبق روایتی که از امام صادق (ع) نقل شده است به همین صورت خواندند.

۳- بحار الانوار، عذمه من علی (ع) ۱۱۱ (ق)، ج ۸۶، ص ۳۰.

۴- سفینه البحار، شیخ عباس قمی، ج ۱، ص ۴۰.

۵- مقتل الحسین، مفرم، ص ۲۱۷؛ تاریخ یعقوبی، ج ۲، ص ۲۱۷.